

dediščina te zgodbe ne more biti pragmatična, uporabna kot strankarski plakat.

Kovačič – Peršin: Po svojem političnem prepričanju in angažiranju se je Edvard Kocbek približal že v štiridesetih letih krščanskim socialistom, zbranim okrog sindikata JSZ. Po letu 1937 je vključen tudi v aktivnosti za ustanovitev stranke krščanskih socialistov. Torej je njegova opredelitev za socializem samonikla in ne izvira šele iz partizanskega tovariševanja s komunisti. Tistim, ki mu očitajo slepo naslonitev na marksizem, je treba pripomniti, da Kocbek ohranja veliko bolj kritično distanco do marksistične družbenogospodarske teorije in prakse kot recimo francoski personalist Mounier. Zmotno pa bi bilo pri Kocbeku iskati kako zaokroženo teorijo. Njegova moč in izvornost sta v kritičnosti in daljnovidnosti analiz. S svojim intelektualnim naporom in predanostjo osvobodilni volji med vojno in po njej, za časa totalitarnega družbenega reda, se je trajno zapisal v naš zgodovinski spomin.

Sveta družina

Blaž
Lukan

KROG Iz časa se rodi telo,
iz telesa otrok,
iz otroka svet,
iz sveta bog
in iz boga spet čas,

nad vsem tem pa
lebdi pesem,
ki lahko edina
zajame vse to v
en sam zlog.

DREVO
(polno spominov)

Ta slika je bila v začetku: popotni
Langobard se skloni nad *rogačem* in
v hrbtenici mu *zaškrtá*: to je
spomin na čas, ki ga je preživel
kot drevo.

Naslednja slika je na sredi: od
Rena sem regljanje *žab* posluša
lepa *vila* in mlad *junak* je nikoli
ne bo smel ljubiti: zaželi si, da bi
skrepenel v drevo.

Na koncu tale slika: spomini, želje
so zbledeli in *materino ime* dobi
tujina: na sliki pa nenadoma živó –
drugače kot v *legendi* – ozeleni
drevo.

Langobard – spomin na deklinški priimek pesnikove matere
rogačem – spomin na latinsko ime tega hrošča
zaškrtá – spomin na materin rod in na neko bolezen
Rena – spomin na ljubljeno ime
žab – spomin na kraj in čas v pesnikovem življenju
vila – slutnja nekega imena
junak – prevod sinovega imena
materino ime – slutnja nove domovine
legendi – spomin na legendo o sliki in življenju
drevo – spomin in slutnja življenja

TI Razumem te:

Ireni ti si domovina, ki je ne smem
izdati,
ime, ki ga ne smem
zakričati,
spomin, o katerem moram
molčati,
bog, ki ga ne smem
objokovati,
strah, ki se ga ne smem
bati,
meja, ki jo moram
spoštovati.

NOVO ŽIVLJENJE

Junošu

Tako malo ga je še, pa že cele dneve
in noči razmišljam samo o njem.

Tako malo ga je še, pa že napolni cel
pogled, vsa ušesa, poln nos ga že
imam.

Tako malo ga je še, pa že kličem njegovo
ime, kadar mi je hudo.

Tako malo ga je še, pa je že čisto moj
in jaz čisto njegov in sploh ni več
nobene razlike.

Tako malo ga je še, pa je že tako čisto
tu – to novo življenje.

ŠTEVILA

Vilji, septembra 1989

Števila rastejo počasi,
ena, dve, tri in tako
naprej, a že med ena in dve
je razlika, velika,
usodna razlika . . .

Tako gre to: še včeraj
samo ena, eden, kar pomeni
sam, praštevilo, nič
prišteto, a tudi nič manj,
nato dva, eden in ena,
deljivo število, a kljub
temu trdna vez, kmalu tri,
trije, že množica, že
ničkoliko permutacij, končno
pa štiri, štirje, kar pomeni
šestnajst možnosti, že
mnogo več kakor množica,
družina, družba, že kar
cel svet . . .

Števila rastejo počasi,
ena, dve, tri in tako
naprej, a že med ena in dve
je razlike za cel svet.

NAŠE STANOVANJE

To so obrisi duše, oblaki po steni, dežele,
ki jih je treba obiskati, trate, po katerih
bo še treba tekati.

Ta zrak v nosnicah je poln kapljic. To so
zračne solzice, ki dišijo nekje drugje, tu jih
ujamemo v robce in posušimo.

V tem prostoru je steklo mehko kakor voda,
tu se vsi lesketamo, skozi nas se lomi svetloba,
v očeh nam žari mavrica.

Tu so tla kakor led, okno je topla ravnica,
kjer se pasejo najmanjše in najbolj domače živali.
Strop je senca tal, po njem je mogoče hoditi
z rokami.

Mrak je doma v svetilki nad mizo, kadar ga
obišče svetloba, se gostoljubno umakne v kot,
pod omaro, polno ga je tudi po stenah, ki se
zato zdijo umazane.

Prostor je narisalo četvero rok in vsaka stvar
v njem ima zdaj svojega dvojnika, tudi stvari, ki
so vedno same, kot recimo voda. Prostor je gladilo
dvoje lic, zato je zdaj bolj, zdaj manj gladek.

Najino stanovanje je korenina cele hiše, njen
temelj, topli čevelj, dobri duh, podstavek za kip,
brez njega bi hiša klecnila od neznosne teže. Je
rumenjaka hiše, iz katerega se sredi jeseni
izvali njena sreča.

MAMA IN SIN
NA SPREHODU
PO MESTU

Oba sta majhna,
racata po ulici
in najlepše ju je
opazovati od zadaj.

Včasih se skoznju
lomi svetloba kakor
skozi milna mehurčka:

takrat je ulica
polna mavrice.

• Včasih se ustavita
in se spogledata
kakor v ogledalu:
takrat čez ulico
zaveje tišina.

Ko se naveličata ulice,
zavijeta v kakšno
hišo na obisk:
ampak najlepše ju je
opazovati doma.

ALBUM
S FOTOGRAFIJAMI

To je oče, ki drži razprte gladke
dlani in ne izpusti ničesar na tla
in se v brke zadovoljno smeji.

To je mati, ki stiska v mehkem naročju
vse, kar se je kdaj dotaknilo in
pri tem nežno hlipa.

To je prijatelj, ki uresniči vse želje
še preden so sploh izrečene.

To je bog, ki poleg tebe spi in te v
sanjah varuje vsega hudega in si
buden vedno močnejši.

To je svet, ki zraste iz tvojih oči in
ga lahko otipaš tudi, ko jih zapreš.

To je vse in edino, kar je.

To si ti sam.

To si ti.

To si samo ti.